

2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS
PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMO

PRIEMONĖS NR. 04.1.1-LVPA-V-10X „DIDELIO EFEKTYVUMO KOGENERACIJOS
SKATINIMAS VILNIAUS IR KAUNO MIESTUOSE“ PAGRINDIMAS

Nr.	Klausimas	Ministerijos pateikta informacija
I. Priemonės aprašymas		
1.	Priemonės atitiktis 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos (toliau – veiksmų programa) nuostatomis	<p>Priemonė prisideda prie 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programos (toliau – veiksmų programa) 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 4.1. investicinio prioriteto „Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir skirstymo skatinimas“ 4.1.1. konkretaus uždavinio „Padidinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą“.</p> <p>Priemonė padės pasiekti veiksmų programoje numatytą rezultatą iki 2023 m. padidinti atsinaujinančių išteklių energijos (toliau – AEI) dalį bendrame galutiniame energijos suvartojime ne mažiau kaip iki 23 proc. (2012 m. – 21,72 proc.).</p> <p>Priemonė bus įgyvendinama Vilniaus ir Kauno miestuose įrengiant atsinaujinančius ir / ar vietinius energijos išteklius naudojančius kogeneracijos įrenginius. Įrenginiuose pagaminta šiluma bus patiekta atitinkamai į Vilniaus arba Kauno centralizuoto šilumos tiekimo sistemą. Eksploatuojant kogeneracijos įrenginius, bus sumažintas pirminės energijos suvartojimas (kogeneracija laikoma efektyvia, kai kogeneracijos įrenginiuose vykdant bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą sutaupoma bent 10 procentų pirminės energijos, palyginti su atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos atskaitos vertėmis).</p> <p>Didžiuosiuose miestuose – Vilniuje ir Kaune – šilumos poreikiui patenkinti nepakankamai naudojama efektyvi bendra šilumos ir elektros gamyba iš atsinaujinančių ir / ar vietinių energijos išteklių. Siekiant mažiausiomis sąnaudomis užtikrinti patikimą ir kokybišką centralizuotos šilumos tiekimą vartotojams, būtina importuojamas gamtines dujas pakeisti pigesniais vietiniais ir / ar atsinaujinančiais energijos išteklių, kurie šiuo metu Lietuvoje turi didžiausią potencialą. Siekiant didinti šalies energetinę nepriklausomybę, tikslinga didinti Lietuvoje gaminamos elektros energijos apimtį, racionaliai panaudojant vietinius išteklius.</p> <p>Priemonės įgyvendinimas padidins šalies energetinę nepriklausomybę, sumažins energetinį skurdą šalyje, padės tolygiai vystyti šalies regionams, pagerins importo–eksporto balansą, prisidės prie darnios centralizuoto šilumos tiekimo sektoriaus plėtros bei šilumos kainų ir socialinės atskirties mažinimo.</p> <p>Priemone skatinama diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei poveikį klimato kaitai mažinančias didelio efektyvumo kogeneracijos technologijas.</p> <p>Investicijos į energijos gamybos įrenginius, naudojančius atsinaujinančius ir / ar vietinius energijos išteklius, yra efektyviausias</p>

		būdas Lietuvai pasiekti Veiksmų programoje bei Europos Sąjungos ir Lietuvos strateginiuose dokumentuose užsibrėžtus tikslus.
2.	Priemonės atitiktis strateginio planavimo dokumentų nuostatomis	<p>Priemonė prisidės prie toliau išvardintų Europos Sąjungos ir Lietuvos strateginio planavimo dokumentuose numatytų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo.</p> <p>Priemonė numato finansavimą veikloms, kuriomis prisidedama prie Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos prioritetinės srities „Energetika“ siekiant skatinti (atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) vartojimą, tobulinti energetikos rinkų pasiekiamumą, efektyvumą ir saugumą.</p> <p>Priemonė prisidės prie 2020 m. konkurencingos, darnios ir saugios energetikos strategijos (COM(2010)639), Energetikos veiksmų plano iki 2050 m. (COM(2011)0885) ir jų tikslų didinti energinį efektyvumą, sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, padidinti naudojamų AEI dalį.</p> <p>Priemonė taip pat prisidės prie 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140) įgyvendinimo, kadangi siekiant sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir įvykdyti Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolą ir kitus Bendrijos bei tarptautinius įsipareigojimus mažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų skatinama didinti AEI naudojimą.</p> <p>Priemonė prisidės prie 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies pakeistos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikintos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315) įgyvendinimo kuriant efektyvią centralizuoto šilumos tiekimo sistemą.</p> <p>Priemonė prisidės įgyvendinant 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/29/EB, iš dalies keičiančią direktyvą 2003/87/EB, (OL 2009 L 140) siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą.</p> <p>Priemonė tiesiogiai padės įgyvendinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“, patvirtintoje 2012 m. gegužės 15 d. Seimo nutarimu Nr. XI-2015, nurodytus tikslus – pasiekti energetinę nepriklausomybę ir nuosekliai plėtoti aplinką tausojančių išteklių panaudojimą (6.3, 6.9.2 p.); 2. 2014–2020 metų Nacionalinės pažangos programos, patvirtintos 2012 m. lapkričio 28 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 1482, 3 prioriteto „Ekonominiam augimui palanki aplinka“ 3.2 tikslo „Sukurti tvarią ir efektyvią ekonominę infrastruktūrą“ 3.2.3 uždavinio „Plėtoti energetikos infrastruktūrą“ 3.2.3.2 kryptį „Užtikrinti pakankamus ir konkurencingus vietinius elektros energijos gamybos pajėgumus“ ir 3.3 tikslo „Skatinti darnų išteklių naudojimą, užtikrinti ekosistemų stabilumą“ 3.3.2 uždavinio „Užtikrinti darnų energijos išteklių naudojimą“ 3.3.2.1 kryptį „Skatinti AEI gamybą ir naudojimą“, 3.3.2.3 kryptį „Kurti ir diegti modernias energiją ir kitus gamtos išteklius“

	<p>tausojančias technologijas ir procesų valdymo sistemas“, 3.3.2.4 kryptį „Didinti energijos išteklių naudojimo efektyvumą energijos gamybos ir naudojimo srityse“, 3.3.3 uždavinio „Tobulinti vandentvarkos, atliekų ir oro kokybės valdymo sistemas“ 3.3.3.3 kryptį „Atliekų susidarymo prevencijos skatinimas ir atliekų pakartotinio naudojimo, perdirbimo ir naudojimo energijai gaminti didinimas (energijos ir medžiagų atgavimas, platesnis atliekų, ypač biologiškai skaidžių, perdirbimo technologijų diegimas, modernių, mažinančių gamtos išteklių naudojimą ir / arba užtikrinančių atliekų susidarymo prevenciją technologijų ir gamybos metodų diegimo skatinimas)“;</p> <p>3. Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintoje 2012 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XI-2133, (toliau – NENS) numatytus uždavinius ir esminius sprendimus elektros, šilumos, AEI, energetinio efektyvumo didinimo bei aplinkos apsaugos, dujų, naftos, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo srityse (5-13, 60, 61, 69, 72.1-2, 94 p.). Elektros energetikos sektoriuje – priemonė prisidės prie pakankamų konkurencingų vietinių elektros gamybos pajėgumų užtikrinimo, didinant elektros energijos gamybos iš AEI mastą. Šilumos sektoriuje – keičiant šilumos gamybai naudojamas gamtines dujas biomase, didinamas šilumos gamybos efektyvumas. Priemonė įgyvendins NENS uždavinį didinti energijos vartojimo efektyvumą, skatinant atliekų naudojimą energijai gaminti ir biomasės naudojimą šilumos gamybai. Priemonė didins AEI naudojimą elektrai ir šilumai gaminti. Gamtinių dujų ir naftos sektoriuose priemonė prisidės prie tikslo sumažinti gamtinių dujų suvartojimą ir naftos produktus (tokius kaip dyzelinas) keisti AEI. Energetinio efektyvumo didinimo srityje bus siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumą. Priemonės įgyvendinimas prisidės prie teigiamo poveikio aplinkai – sumažins į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Priemonė prisidės prie NENS tikslo 2020 metais Lietuvos energetikos sektoriui tapti nepriklausomu nuo energijos tiekimo iš vienintelio šaltinio;</p> <p>4. Nacionalinio saugumo strategijos, patvirtintos 2002 m. gegužės 28 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. IX-907, 16.6.2-16.6.3 p. numatytus vidaus saugumo užtikrinimo politikos prioritetus ir uždavinius užtikrinti energetinį saugumą modernizuojant energetinę infrastruktūrą, įgyvendinant energijos išteklių taupymo priemones, skatinant vietinių ir AEI naudojimą;</p> <p>5. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijoje, patvirtintoje 2012 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XI-2375, 118 p. numatytą viziją 2050 m. Lietuvoje užtikrinti šalies ūkio (ekonomikos) sektorių prisitaikymą prie klimato kaitos keliamų aplinkos pokyčių ir klimato kaitos švelninimo (išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas), mažo anglies dioksido kiekio konkurencingos ekonomikos išplėtojimą, įdiegti eko-inovatyvias technologijas, pasiekti energijos gamybos ir vartojimo efektyvumo padidėjimą ir AEI panaudojimą visuose šalies ūkio sektoriuose (taip pat ir energetikoje);</p> <p>6. Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos, patvirtintos 2015 m. kovo 18 d. Lietuvos Respublikos</p>
--	--

		<p>Vyriausybės nutarimu Nr. 284, (toliau – Nacionalinė šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programa), strateginį Lietuvos tikslą šilumos ūkio sektoriuje – padidinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą, kartu, kur ekonomiškai pagrįsta, pakeisti šilumos gamybai naudojamas importuojamas gamtines dujas tvariais vietiniais ir atsinaujinančiais energijos ištekliais, taip siekiant mažinti šilumos kainas, įgyvendinimo. Priemonė prisidės įgyvendinant Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos 1 tikslą – mažinti šilumos energijos kainas ir aplinkos taršą, šilumos energijai gaminti naudojamo kuro balanse teikiant pirmenybę atsinaujinantiems ir (ar) vietiniams energijos ištekliams. Priemonė užtikrins, kad Vilniaus ir Kauno centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta atsinaujinančius ir (ar) vietinius energijos išteklius (komunalines atliekas) naudojančių didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių;</p> <p>7. Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789, strateginį tikslą didinant atsinaujinančių energijos išteklių dalį šalies energijos balanse, elektros ir šilumos energetikos bei transporto sektoriuose kuo geriau patenkinti energijos poreikį vidaus ištekliais, atsisakyti importuojamo taršaus iškastinio kuro, taip padidinti energijos tiekimo saugumą, energetinę nepriklausomybę ir prisidėti prie tarptautinių pastangų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas;</p> <p>8. Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos, patvirtintos 2003 m. rugsėjo 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1160, uždavinius veiksmingai naudoti atliekų energetinius išteklius (134.5 p.) ir modernizuoti esamas, ir pagal naudingosios šilumos energijos poreikį pastatyti naujas didelio efektyvumo kogeneracines elektrines (150.1 p.).</p>
3.	Išankstinių (<i>ex ante</i>) sąlygų įvykdymas (jei taikoma)	<p>Veismų programos išankstinio vertinimo ataskaitoje nurodyta išankstinė sąlyga (8) “4.3. Imtasi veismų siekiant skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir paskirstymą.” yra įvykdyta. Informacija apie įvykdymą pateikiama veismų programos 1 priede (http://esinvesticijos.lt/uploads/documents/docs/161_58547612f9ca20f3dc00320c401c228d.doc).</p>
4.	Priemonės tikslingumas, tinkamumas ir tęstinumas, atsižvelgiant į vertinimų išvadas	<p>Priemonę tikslinga įgyvendinti, kadangi energetikos srities prioritetų ir uždavinių tinkamumas yra įvertintas Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2011 m. gruodžio 23 d. „Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos kompetencijai priskirtų bendrai finansuojamų iš ES struktūrinių fondų lėšų ekonomikos sektorių būklės pokyčių vertinimo“ galutinėje ataskaitoje, kurioje teigiama, kad „Ūkio ministerijos kompetencijai priskirtos ir ES struktūrinės paramos lėšomis bendrai finansuojamos priemonės energetikos sektoriuje, numatytos atitinkamų veismų programose, iš esmės išlieka aktualios. Įgyvendinamų priemonių tinkamumas nekelia abejonių, nes atitinka Lietuvos ir Europos Sąjungos energetikos strateginiuose dokumentuose ir direktyvose suformuluotus prioritetus ir tikslus. Dauguma vykdomų priemonių energetikos sektoriuje pasiteisina, ypač</p>

		<p>ilguoju laikotarpiu, ir Lietuvos socialinės–ekonominės situacijos kontekste.“</p> <p>http://www.ukmin.lt/uploads/documents/imported/Lt/veikla/veiklos_s_ritys/es_strukturiniai_fondai/2007-2013/Vertinimas/Sektoriu_Galutine%20vertinimo%20ataskaita.pdf</p>
5.	Priemonės suderinamumas su kitomis priemonėmis	<p>Priemonės veiklos nėra susijusios su kitų ministerijos ir (ar) kitų ministerijų įgyvendinamų veiksmų programos, kitos ES finansinės paramos ar kitos tarptautinės paramos ar nacionalinėmis lėšomis finansuojamų priemonių veiklomis.</p> <p>Taip pat ši priemonė gali turėti sąsajų ir su kitų šaltinių asignavimais (žr. 20 punktą).</p>
6.	Nagrinėtų priemonės veiklų įgyvendinimo alternatyvų aprašymas ir siūlomos alternatyvos pasirinkimo pagrindimas (jei taikoma)	<p>Priemonės veiklų alternatyva – išimtinai biokurą naudojančių didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių plėtra – buvo atmesta kaip aplinkosauginiu požiūriu mažiau patraukli veiklų įgyvendinimo alternatyva. Pasirinkta alternatyva – netinkamų perdirbti, energetinę vertę turinčių nepavojingų komunalinių atliekų (įskaitant kietąjį atgautąjį kurą) kogeneracijos įrenginių ir biokurą naudojančių didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių plėtra. Centralizuoto šilumos tiekimo sistemose pirmiausiai turėtų būti instaliuojami padedantys utilizuoti netinkamas perdirbti, energetinę vertę turinčių nepavojingų komunalinių atliekų (įskaitant kietąjį atgautąjį kurą) didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginiai. Dėl riboto šių atliekų kiekio, esant poreikiui didinti konkrečios centralizuoto šilumos tiekimo sistemos veikimo efektyvumą ir vietinės elektros energijos gamybos apimtį, gali būti vykdoma biokurą naudojančių didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių plėtra. Įgyvendinant šią veiklų įgyvendinimo alternatyvą, bus užtikrintas didesnis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas. Taip pat bus užtikrintas 2007–2013 m. ES paramos laikotarpiu įgyvendintų projektų rezultatų tęstinumas.</p>
7.	Galimų pareiškėjų, galutinių naudos gavėjų ir partnerių pasirinkimo pagrindimas	<p>2014 m. gegužės 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 486 „Dėl Vilniaus ir Kauno miestų centralizuoto šilumos tiekimo ūkio modernizavimo įrengiant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias kogeneracines elektrines projektų pripažinimo valstybei svarbiais ekonominiais projektais“ (toliau – Nutarimas) pritarta, kad Vilniaus ir Kauno miestų centralizuoto šilumos tiekimo ūkio modernizavimo įrengiant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias kogeneracines elektrines projektus įgyvendintų UAB „Lietuvos energija“. Nutarimu nustatyta, kad šiuos projektus UAB „Lietuvos energija“ įgyvendintų įsteigdama projektų įgyvendinimo bendroves, išlaikant valstybės valdomų bendrovių kontrolę. Įgyvendindama Nutarimo nuostatas, valstybės valdoma energetikos įmonių grupė UAB „Lietuvos energija“ 2015 m. vasario 26-27 d. įsteigė dvi bendroves: vieną projektų vykdymui Vilniuje, o kitą – Kaune. Todėl galimi pareiškėjai pagal šią priemonę yra UAB „Vilniaus kogeneracinė jėgainė“ (Vilniuje projektą vykdysianti bendrovė) ir UAB „Kauno kogeneracinė jėgainė“ (Kaune projektą vykdysianti bendrovė).</p> <p>Projekto partnerius siekiama pasirinkti vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kuriuo savivaldybėms priskirtos savarankiškosios savivaldybių funkcijos šilumos bei</p>

		komunalinių atliekų srityje. Įgyvendinant Nutarimo 5.2 punktą siekiama bendradarbiauti su Vilniaus ir Kauno miestų savivaldybėmis projekto veiklų įgyvendinimui panaudojant jų turimus centralizuoto šilumos tiekimo bei atliekų tvarkymo pajėgumus.
8.	Supaprastintas išlaidų apmokėjimas	Netiesioginėms išlaidoms bus taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma pagal „Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių“ 10 priedo 4 punktą.
9.	Galimybė taikyti viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdą (jei taikoma)	Nutarimo 4.2 papunktyje numatyta, kad paskirtasis vykdytojas elektrinių projektus įgyvendina pritraukdamas savivaldybių ir (arba) jų valdomų įmonių ir (arba) privačių partnerių (toliau – partneriai) investicijas steigiant elektrinių projektų įgyvendinimo bendroves, kurioms kaip partnerių įnašai gali būti perduodama centralizuoto šilumos tiekimo infrastruktūra, technologijos ar kitas turtas, išlaikant valstybės valdomų bendrovių kontrolę. Įgyvendindama Nutarimo 4.2 p. UAB „Lietuvos energija“ įvykdė partnerių atrankos procedūras. Vilniaus miesto savivaldybės projektui įgyvendinti privatus partneris nebuvo atrinktas. Projektui Kauno miesto savivaldybėje privatus partneris yra atrinktas (juo tapo UAB „Fortum Heat Lietuva“), vykdomos derybos dėl privataus partnerio dalyvavimo sąlygų.
10.	Galimybė taikyti visuotinę dotaciją (jei taikoma)	Netaikoma, nes pagal priemonę nebus įgyvendinamos vienu ar keliems veiklos, taip pat neplanuojama, išskyrus projektų netiesiogines išlaidas, projektų išlaidas apmokėti taikant supaprastintą išlaidų apmokėjimą.
11.	Jungtinės priemonės tikslingumo pagrindimas (jei taikoma)	Netaikoma, nes nėra tikslinga. Šios priemonės įgyvendinimas nėra susijęs su kitomis ministerijos arba kitų ministerijų planuojamomis priemonėmis (egzistuoja aiškios takoskyros žr. 20 punktą), nes veiklos yra skirtos išimtinai didelio efektyvumo kogeneracijai Vilniaus ir Kauno miestų savivaldybėse skatinti.
12.	Galimų rizikų vertinimas	<p>Šios priemonės įgyvendinimo rizikos yra susijusios su politiniais aspektais – pasikeitus strateginių dokumentų tikslams, gali būti atsisakyta kai kurių priemonių įgyvendinimo. Kadangi Lietuvos strateginiai dokumentai suderinti su Europos Sąjungos strateginiais dokumentais, esminio pasikeitimo ar visiško kai kurių priemonių įgyvendinimo rizika maža. Numatyti priemonės jų valdymui nėra galimybių.</p> <p>Viešųjų pirkimų procedūros gali atidėti priemonės veiklų įgyvendinimo terminus. Rizika vertinama kaip vidutinė. Siekiant suvaldyti viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo grafiką bus keliamas reikalavimas užtikrinti atitinkamą projekto parengtumą – teikiant paraiškas būti paskelbus viešuosius pirkimus. Siekiant užtikrinti tinkamą projektų parengtumą, planuojama iš anksto numatyti paraiškų teikimo grafiką.</p> <p>Priemonės veiklų įgyvendinimą gali veikti sezoniškumas (t.y. netinkamos gamtinės sąlygos rangos darbams). Rizika vertinama kaip maža. Atsižvelgiant į šios priemonės veiklas arba paraiškų teikimo data bus numatoma šaltąjį metų sezoną, kad visos finansavimo suteikimo procedūros pasibaigtų iki šiltojo metų sezono pradžios, ir kad darbai galėtų vykti šiltuoju metų sezonu, arba bus prašoma įgyvendinamos priemonės veiklų įgyvendinimą (darbų grafike) suplanuoti taip, kad mažiausią įtaką turėtų sezoniškumas.</p>

		<p>Priemonės įgyvendinimą veikti gali darbų rangovų pajėgumų trūkumas. Rizika vertinama kaip maža. Siekiant išvengti šios rizikos, planuojama sudarant valstybės projektų sąrašą iš anksto numatyti priemonės veiklų įgyvendinimo grafiką.</p> <p>Taip pat kaip maža rizika yra vertinamas projektų vykdytojų administracinių pajėgumų trūkumas. Suplanuota priemonės viešinimo strategija ir susitikimai su galimais pareiškėjais padės išvengti šios rizikos.</p> <p>Priemonės įgyvendinimą gali veikti vietinių ir atsinaujinančių energijos išteklių potencialo tvarumas ir kainos kitimas, siekiant užtikrinti mažiausiomis sąnaudomis pagrįstą šilumos kainą vartotojams. Ši rizika vertinama kaip maža, kadangi energetikos ir atliekų sektoriai yra reguliuojami, iki projektų įgyvendinimo pabaigos bus priimti teisės aktai, minimizuojantys tikėtiną rizikų poveikį.</p> <p>Kaip didelė rizika vertinama projektų atitiktis valstybės pagalbos taisyklėms. Šiai rizikai suvaldyti Lietuvos Respublikos energetikos ministerija kreipėsi į Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą, kuri 2015 m. balandžio 14 d. Europos Komisijai pateikė ir užregistravo išankstinį valstybės pagalbos pranešimą (registracijos Nr. 2015/034580).</p>
13.	Horizontaliųjų principų įgyvendinimas	<p>Priemone siekiama aktyviai prisidėti prie darnių principų ištekliams naudoti diegimo, skatinant diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas energetikos sektoriuje. Priemonė įgyvendina Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos, patvirtintos 2003 m. rugsėjo 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1160, 48 punkte numatytas galimybes modernizavus esamas centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, gerokai išplėsti šilumos ir elektros gamybą kogeneracinėse elektrinėse, o kartu daug efektyviau naudoti pirminės energijos išteklius, sumažinti aplinkos taršą. Priemonės įgyvendinimo veiklų rezultatai bus išmatuojami atsižvelgiant į priemonei taikomus Veiksmų programos stebėsenos rodiklius, susijusius su darnaus vystymosi principo įgyvendinimu.</p> <p>Pagal šią priemonę nenumatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį jaunimo, lyčių lygybės ir nediskriminavimo principų įgyvendinimui. Priemonės veiklos nėra susijusios nei su viena tiksline grupe, t.y. jų įgyvendinimas neprisideda prie vienos atskiros grupės gyvenimo kokybės gerinimo, su priemone susijusių veiklų rezultatai visiems prieinami vienodai, netaikant diskriminuojančių kriterijų. Todėl priemonė aktyviai neprisideda prie minėtų horizontaliųjų principų įgyvendinimo. Šiuo požiūriu ji yra neutrali.</p>
II. Finansavimo forma		
14.	Priemonės finansavimo formos pasirinkimo pagrindimas	<p>Negražinamoji subsidija pasirinkta dėl jos skatinamojo poveikio ir todėl, kad ji yra numatyta Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos 2 priede. Šilumos ir elektros gamintojai savo lėšomis nėra pajėgūs vykdyti šios priemonės projektų. Projektų finansavimas skolinantis, dėl projektų mažo atsiperkamumo (projektai nėra finansiškai gyvybingi dėl esamos reguliacinės aplinkos), didintų kainas galutiniams šilumos ir elektros energijos vartotojams.</p>

		<p>Priemonės veiklų įgyvendinimas leistų sumažinti sąnaudas kurui energijai gaminti (siekiamas kogeneracijos efektyvumas sąnaudas kurui sumažintų apie 30 proc.) bei padidinti pigesnių atsinaujinančių ir / ar vietinių išteklių naudojimą. Ši nauda atitektų energijos vartotojams, kadangi šilumos tiekimo sąnaudomis pripažįstamos tik faktinės šilumos tiekimo sąnaudos (kuro sąnaudos) (vadovaujantis Šilumos kainų nustatymo metodika, patvirtinta Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96). Todėl planuojama negražinamoji subsidija yra subalansuota finansavimo forma, kuri palengvina didelės apimties valstybės ekonomikai svarbių projektų įgyvendinimą nedidinant energijos kainų vartotojams.</p>
15.	Galimybė taikyti finansines priemones (jei taikoma)	<p>Netaikoma, nes priemonė neatitinka finansinės priemonės apibrėžimo, t. y. negeneruoja grynujų pajamų, nes pagal dabar galiojančią reguliacinę aplinką pagal šią priemonę įgyvendinamos veiklos nėra priskiriamos prie pelnų nešančių veiklų.</p>
16.	Galimybė taikyti gražinamąją subsidiją	<p>Gražinamosios subsidijos taikymas šios priemonės projektų įgyvendinimui, dėl esamos šios reguliuojamos veiklos kainodaros principų (balanso tarp šilumos ir elektros tarifo bei naštos šilumos ir elektros vartotojams), neleistų pasiekti Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programoje, Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, Nacionalinėje pažangos programoje ir veiksmų programoje nustatytų tikslų.</p> <p>Gražinamosios subsidijos taikyti nėra galimybių todėl, kad didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginiai reikalauja reikšmingų pradinių investicijų, kurių atsipirkimo laikotarpis skaičiuojamas dešimtimis metų. Vertinant galimybę paskatinti projektų vykdytojus siekti geresnių rezultatų buvo nustatyta, kad projektuose numatomos veiklos yra aiškiai apibrėžtos ir baigtinės, t. y. tikslas yra arba pasiekiamas 100 procentų, arba visai nepasiekiamas, todėl paskatos nėra numatomos.</p> <p>Lyginant prognozuojamą planuojamų finansuoti Vilniaus ir Kauno projektų poveikį su situacija „be projekto“ buvo nustatyta, kad veiklų tikslas nėra tik finansiniai sutaupymai mažinant sąnaudas kurui – veiklų įgyvendinimas padės užtikrinti šilumos ir elektros gamybos ūkių efektyvumo padidinimą, sumažins miestuose susidarančių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau išvardintas priežastis, projektų įgyvendinimui nebus taikoma gražinamoji subsidija.</p>
III. Atrankos būdas		
17.	Projektų atrankos būdo pagrindumas	<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 patvirtintos Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos 2 priede įtvirtinta, kad rekonstruojant esamus kogeneracinius pajėgumus ar statant naujus Vilniuje ir Kaune projektai bus atrenkami valstybės projektų planavimo būdu.</p> <p>Valstybės projektų planavimo būdas taikomas atsižvelgiant į tai, kad projekto vykdytojas yra paskirtas Nutarimu (žr. 7 punktą)</p>
IV. Įgyvendinančioji institucija		
18.	Įgyvendinančiosios institucijos pasirinkimas (jei taikoma)	<p>Viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra pasirinkta dėl turimos patirties įgyvendinti energetikos priemones ir vadovaujantis 2014 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr.</p>

		528 patvirtintomis Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėmis ir jų priedu.
V. Reikalavimai, susiję su paramos pagal kitas iš ES finansuojamas programas ir kitą tarptautinę paramą atskyrimu		
19.	Priemonės sankirtų su kitomis veikslių programos priemonėmis įvertinimas ir nustatymas	Atlikus 2014–2020 metų Veikslių programos priemonių analizę, sankirtų su kitomis veikslių programos priemonėmis nebuvo nustatyta.
20.	Priemonės sankirtų su kitų ES struktūrinių fondų, kitos ES finansinės paramos ar kitos tarptautinės paramos priemonėmis įvertinimas ir nustatymas	<p>Finansavimas pagal šią priemonę bus vykdomas vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos 2013 m. gruodžio 17 d. reglamento (ES) Nr. 1300/2013 dėl Sanglaudos fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1084/2006, nuostatomis. Šios priemonės remiamos veiklos, susijusios su vietinių ir / ar atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimo plėtra efektyvios šilumos ir elektros energijos gamybai didelio efektyvumo kogeneracijos elektrinėse Vilniuje ir Kaune. Nagrinėjant galimas priemonės veiklos sankirtas su kitomis ES finansinės paramos ir kitomis tarptautinės paramos priemonėmis nagrinėtos šios programos:</p> <p>LAAIF Klimato kaitos programa numato priemones energijos efektyvumui didinti mažoms ir vidutinėms įmonėms bei fiziniams asmenims iki 5 mln. eurų. O priemonės „Didelio efektyvumo kogeneracijos skatinimas Vilniaus ir Kauno miestuose“ pareiškėjais gali būti Nutarime numatyti pareiškėjai (žr. 7 punktą), projektai planuojami valstybės planavimo būdu bei pasižymi didele apimtimi. Todėl takoskyra nustatoma per finansavimo dydį ir pareiškėjus.</p> <p>LIFE programa. Pastebėtina, kad LIFE programa taip pat turi panašumų su nagrinėjamos priemonės veikla, kadangi pagal 2014–2020 laikotarpio LIFE programą finansavimas skiriamas aplinkos ir išteklių naudojimo efektyvumo, gamtos ir biologinės įvairovės, aplinkos valdymo ir informavimo srityse bei klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie klimato kaitos ir klimato valdymo ir informavimo srityse. Tačiau LIFE programoje nenumatoma finansuoti didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių (takoskyra per veiklas).</p> <p>INTERREG IVC tarpreģioninio bendradarbiavimo programa numato finansuoti energijos efektyvumo ir atsinaujinančių energijos šaltinių priemones. Takoskyra tarp šių priemonių ir priemonės „Didelio efektyvumo kogeneracijos skatinimas Vilniaus ir Kauno miestuose“ nustatyta įvertinus veiklų rezultatų lokalų poveikį izoliuotoms centrinio šilumos tiekimo sistemoms Vilniaus ir Kauno miesto savivaldybių administracinėse ribose. Planuojama priemonė neužtikrina poveikio tarpreģioniniam bendradarbiavimui.</p>
21.	Priemonės sankirtos su iš valstybės biudžeto programų finansuojamomis veiklomis	Planuojamos priemonės veiklos nedubliuoja ir nepapildo iš kitų valstybės biudžeto programų finansuojamų veiklų.
VI. Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodikliai		

22.	Nacionalinių stebėsenos rodiklių nustatymo poreikis	Šiai priemonei yra planuojama nustatyti du nacionalinius stebėsenos rodiklius: „Vilniaus ir Kauno miestų centralizuoto šilumos tiekimo sistemose įrengtų naujų didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių vardinė (nominali) šiluminė galia; ir „Vilniaus ir Kauno miestų centralizuoto šilumos tiekimo sistemose įrengtų naujų didelio efektyvumo kogeneracijos įrenginių elektrinė įrengtoji galia“, nes Veiksmų programoje nustatytų stebėsenos rodiklių nepakanka užtikrinti tinkamą ir kokybišką šios priemonės įgyvendinimo stebėseną.
VII. Priemonės finansavimo šaltiniai		
23.	Priemonei skiriamo finansavimo sumos pagrindimas	<p>Šiai priemonei numatoma skirti iš 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos 233.000.000 EUR. Priemonei skiriamo finansavimo galima suma (t. y. galima valstybės investicinė parama) buvo numatyta Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos 2 priede.</p> <p>Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programoje finansavimo suma apskaičiuota atsižvelgiant į technologijas, jų galias, technologijų įrengimo vietas, naudojamas kuro rūšis, projektų įgyvendinimo būdus, paramos skyrimo būdus ir rūšis.</p>
24.	Priemonei skiriamų ES struktūrinių fondų lėšų pagrindimas	<p>Priemonei skiriamų ES struktūrinių fondų lėšų santykis su priemonei numatyta bendra tinkamų finansuoti išlaidų verte buvo nustatytas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. siekiant užtikrinti Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, Nacionalinėje pažangos programoje, Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programoje, Nacionalinio saugumo strategijoje, Nacionalinėje klimato kaitos valdymo politikos strategijoje, Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje ir veiksmų programoje nustatytų tikslų įgyvendinimą; 2. įvertinus veiksmų programos 4.1.1. konkrečiam uždaviniui numatytų lėšų ir planuojamų finansuoti projektų santykį; 3. vadovaujantis reguliuojamos veiklos kainodaros principų taikymu bei balanso tarp šilumos ir elektros tarifo bei naštos šilumos ir elektros vartotojams užtikrinimu. <p>ES struktūrinių fondų lėšų suma neviršija 50 procentų tinkamų finansuoti išlaidų sumos.</p>
25.	Priemonės finansavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto poreikio pagrindimas (jei taikoma)	Netaikoma, nes pagal priemonę įgyvendinamos veiklos nebus finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų.
26.	Priemonės finansavimo iš savivaldybių biudžetų poreikio pagrindimas (jei taikoma)	Netaikoma, nes pagal priemonę įgyvendinamos veiklos nebus finansuojamos iš savivaldybių biudžetų lėšų.
27.	Priemonės finansavimo iš projektų vykdytojų ir (arba) partnerių lėšų, finansuojamų iš valstybės biudžeto arba viešųjų lėšų,	Priemonės veiklų įgyvendinimo tvarka įtvirtinta 2014 m. gegužės 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 486 „Dėl Vilniaus ir Kauno miestų centralizuoto šilumos tiekimo ūkio modernizavimo įrengiant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias kogeneracines elektrines projektų pripažinimo

	poreikio pagrindimas (jei taikoma)	valstybei svarbiais ekonominiais projektais“. Nutarimu UAB „Lietuvos energija“, paskirta įgyvendinti elektrinių projektus įsteigiant projektų įgyvendinimo bendroves. Nutarime numatyta, kad projektai bus įgyvendinami pritraukiant savivaldybių ir (arba) jų valdomų įmonių ir (arba) privačių partnerių (toliau – partneriai) investicijas steigiant elektrinių projektų įgyvendinimo bendroves, kurioms kaip partnerių įnašai gali būti perduodama centralizuoto šilumos tiekimo infrastruktūra, technologijos ar kitas turtas, išlaikant valstybės valdomų bendrovių kontrolę. Įgyvendindama Nutarimo 4.2 p. UAB „Lietuvos energija“, įvykdė partnerių atrankos procedūras. Vilniaus miesto savivaldybės Projektui įgyvendinti privatus partneris nebuvo atrinktas. Projektui Kauno miesto savivaldybėje privatus partneris yra atrinktas (juo tapo UAB „Fortum Heat Lietuva“).
Papildoma informacija		
28.	Priemonės suderinimas su kitomis institucijomis	<p>Informacija apie priemonę yra suderinta su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lietuvos Respublikos ūkio ministerija 2015-XX-XX d. raštu Nr. XX; - Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 2015-XX-XX d. raštu Nr. XX; - Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija 2015-XX-XX d. raštu Nr. XX; - Lietuvos Respublikos kultūros ministerija 2015-XX-XX d. raštu Nr. XX; - Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija 2015-XX-XX d. raštu Nr. XX; - Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija 2015-XX-XX d. raštu Nr. XX; - Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2015-XX-XX d. raštu Nr. XX; - VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra 2015-XX-XX d. raštu Nr. XX.
29.	Kita	Netaikoma.